

**Uchwała Nr XVIII/139/2015
Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu
z dnia 29 grudnia 2015 r.**

w sprawie : przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta i Gminy Ogrodzieniec na rok 2016.

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 5 , art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U . z 2015 r. , poz. 1515) w związku z art. 4¹ ust. 1 i ust. 2 oraz ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1286) –

Rada Miejska w Ogrodzieńcu uchwała :

§ 1

Przyjąć Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016 dla Miasta i Gminy Ogrodzieniec, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Ogrodzieniec.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Zygmunt Podsiadło

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH DLA
MIASTA I GMINY
OGRODZIEŃC NA ROK 2016**

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta i Gminy Ogrodzieniec na rok 2016 opracowany został zgodnie z Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w oparciu o diagnozę sytuacji w Gminie Ogrodzieniec.

I. Diagnoza

Diagnoza opracowana została na podstawie informacji pozyskanych z instytucji takich jak:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Ogrodzieńcu (informacje dotyczą roku 2015)
- Szkoła Podstawowa w Gieble (informacje dotyczą roku szkolnego 2014/2015)
- Szkoła Podstawowa w Ryczowie (informacje dotyczą roku szkolnego 2014/2015)
- Zespół Szkolno - Przedszkolny w Ogrodzieńcu (informacje dotyczą roku szkolnego 2014/2015)
- Szkoła Podstawowa Fundacji „ELEMENTARZ” w Podzamczu (informacje dotyczą roku szkolnego 2014/2015)
- Gimnazjum w Ogrodzieńcu (informacje dotyczą roku szkolnego 2014/2015)
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ogrodzieńcu (informacje dotyczą roku 2015)
- Komisariat Policji w Ogrodzieńcu (informacje dotyczą roku 2015)

Informacje pozyskane od instytucji przedstawiają się następująco :

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ogrodzieńcu:

1. Liczba rodzin objętych pomocą OPS – 176
2. Liczba rodzin objętych pomocą OPS z problemem alkoholowym – 26
3. Liczba dzieci korzystających z bezpłatnych obiadów: - 84
  - w wieku przedszkolnym - 16
  - w wieku szkolnym - 68
4. Liczba dzieci korzystających z wypoczynku letniego i zimowego finansowanego z funduszy OPS – 0
5. Liczba bezrobotnych objętych pomocą OPS – 108
6. Liczba bezrobotnych z problemem alkoholowym objętych pomocą OPS – 16

Szkoła Podstawowa w Gieble, Ryczowie, Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Ogrodzieńcu, Szkoła Podstawowa Fundacji „ELEMENTARZ” w Podzamczu, Gimnazjum w Ogrodzieńcu :

1. Liczba uczniów w szkole – rok szkolny 2014/2015 – 762
2. Rodziny z problemem alkoholowym – rok szkolny 2014/2015 – 24
3. W ilu przypadkach zgłoszono do instytucji (policja, komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, sąd itp.) problem alkoholowy - rok szkolny 2014/2015 – 2
4. Dzieci z rodzin z problemem alkoholowym - rok szkolny 2014/2015 – 17
5. Uczniowie zagrożeni niedostosowaniem społecznym* - rok szkolny 2014/2015 – 16
6. Rodziny niewydolne wychowawczo – rok szkolny 2014/2015 – 10
7. Czy na terenie szkoły odnotowano przypadki spożywania alkoholu przez uczniów? – 0
8. Czy odnotowano przypadki spożywania alkoholu przez uczniów poza szkołą? – 0
9. Czy szkoły mają rozeznanie w problemie dotyczącym przemocy w rodzinie. Ilu rodzin dotyczy problem ? - 9

*Niedostosowanie społeczne – zagrożony niedostosowaniem społecznym to:

- uczeń wychowujący się w patologicznym środowisku rodzinnym, rówieśniczym (alkoholizm, narkomania, przestępczość, całkowite zaniedbywanie obowiązków rodzicielskich, nadużycie seksualne, przemoc fizyczna w stosunku do dzieci, udział w grupach negatywnych.). Zachowania nieutralne, nie powtarzają się często.

*Uczeń **niedostosowany społecznie** to : nadmierne wagary, picie alkoholu, odurzanie się, agresja fizyczna zagrażająca życiu i zdrowiu, wybryki chuligańskie, przestępczość, próby samobójcze, dewiacje seksualne itp. Objawy są utrwalane, powtarzające się.

Na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec działa na dzień 10.12.2015 r. 27 punktów handlowych typu sklepy. Limit ustalony w uchwale nr XXXIV/261/2001 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 30 sierpnia 2001 r. w sprawie ustalenia na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży wynosi 40.

Jednocześnie na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec działa na dzień 10.12.2015 r. 16 punktów gastronomicznych. Limit ustalony w uchwale nr XXXIV/261/2001 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 30 sierpnia 2001 r. w sprawie ustalenia na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży wynosi 30.

W 2015 r. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ogrodzieńcu skierowała :

- 18 wniosków do biegłego psychologa i biegłego psychiatry, orzekających o stopniu uzależnienia od alkoholu
- 9 wniosków do sądu o leczenie odwykowe
- 22 wniosków o doprowadzenie przez policję do biegłych sądowych w celu wydania opinii o stopniu uzależnienia od alkoholu.

W 2015 r. przybyło 26 podopiecznych, którzy zgłosili się dobrowolnie lub byli zgłoszeni przez członków rodzin lub instytucje : Prokuratura Rejonowa w Zawierciu, Sąd Rejonowy w Zawierciu, OPS w Ogrodzieńcu, Szkoły, Zespół Interdyscyplinarny.

Komisariat Policji w Ogrodzieńcu :

1. Liczba interwencji zrealizowanych przez funkcjonariuszy KP Ogrodzieniec – 501
w tym interwencji domowych - 138
2. Liczba interwencji domowych, podczas których stwierdzono przemoc w rodzinie ze skutkiem sporządzenia formularza Niebieska Karta i wdrożenia przedmiotowej procedury – 17
3. Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w kierunku art. 207 § 1 k.k znęcanie się psychiczne i fizyczne – 5
4. Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierujących – 24
5. Liczba stwierdzonych faktów nieprzestrzegania „Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi” – 245

Na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec można zauważyć oznaki ukrywania i bagatelizowania problemu alkoholizmu.

Obserwuje się, iż zainteresowanie młodzieży alkoholem spowodowane jest między innymi :

- brakiem zagospodarowania wolnego czasu w sposób pożyteczny;
- zbyt małą ilością zajęć sportowych;
- zbyt mało kółek rozwijających zainteresowania oraz klubów młodzieżowych zagospodarowujących czas wolny.

Wpływ na zainteresowanie alkoholem ma także nasilająca się niestety „moda na picie”, niska świadomość społeczna dotycząca destrukcyjnego wpływu alkoholizmu na organizm człowieka, zanik więzi rodzinnych – brak dobrej komunikacji w relacjach dziecko – rodzic – szkoła. Konieczne jest prowadzenie edukacji społecznej, szczególnie działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży.

Po etapie analizy i diagnozy określono problemy i ich główne przyczyny. Wybrano problemy , których rozwiązanie włączone będzie do poniższego programu.

Analizując powyższą diagnozę można stwierdzić, że problem alkoholizmu w Gminie Ogrodzieniec istnieje. Informacje ze szkół wskazują, że dzieci zagrożone niedostosowaniem społecznym , potrzebujące opieki i wsparcia pochodzą najczęściej z rodzin z problemem alkoholowym i rodzin niewydolnych wychowawczo oraz z rodzin o niskim statusie materialnym. Liczby z Komisariatu Policji wskazują na tendencję wzrostową w porównaniu z rokiem ubiegłym. Wzrosła liczba podopiecznych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jak również wzrosła liczba rodzin objętych pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej.

W związku z powyższym należy :

- uświadomić społeczność lokalną o szkodliwości spożywania alkoholu poprzez działania informacyjne (ulotki, plakaty, akcje profilaktyczne, prasa),
- współdziałać z instytucjami (policja, szkoły, OPS, urząd, gazeta lokalna, dom kultury itp.),
- wspierać profilaktykę w szkołach (spektakle, warsztaty, konkursy o tematyce profilaktycznej, wzbogacenie biblioteczek tematycznych),
- rozszerzyć profilaktykę w szkołach poprzez szkolenie tematyczne dla nauczycieli przeprowadzone przez specjalistę,
- prowadzić systematycznie profilaktykę w szkołach, szczególnie dla uczniów gimnazjum ze wskazaniem zagrożeń wynikających ze spożywania alkoholu np. spotkanie z funkcjonariuszem policji na temat prowadzenia pojazdów po spożyciu alkoholu, spożywanie alkoholu w miejscach publicznych, namawianie młodszych do picia oraz konsekwencji z nieprzestrzegania przepisów prawa itp.,
- nauczyć dzieci i młodzież sztuki odmawiania, wskazywania wzorców do naśladowania,

- udzielać wsparcia świetlicom środowiskowym,
- dyżury w Punkcie Konsultacyjnym, elementy terapii prowadzonej przez specjalistę,
- wspierać działalność ruchu abstynenckiego na terenie gminy,
- organizowanie terapii,
- rozszerzyć krąg osób promujących ruch trzeźwościowy w społeczności lokalnej,
- kontynuować działania zgodnie z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta i Gminy Ogrodzieniec na rok 2015,
- uruchomić podręczną biblioteczkę tematyczną dla petentów będących pod opieką Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- zwiększyć, wzbogacić atrakcje dla młodzieży, propozycje zagospodarowanie czasu wolnego – bogatsza oferta Domu Kultury, Szkół, klubów sportowych dla dzieci i młodzieży.

II. Program

CELE PROGRAMU

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin.
2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży, kształtowanie postaw i umiejętności ważnych dla zdrowia i trzeźwości.
3. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy materialnej, psychospołecznej, prawnej.
4. Promocja zdrowego stylu życia wolnego od alkoholu i innych środków uzależniających.
5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów dotyczących uzależnień.
6. Szkolenie przedstawicieli wybranych zawodów w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych.
7. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi zachowaniami osób nadużywających alkoholu. Podejmowanie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przestrzegania prawa.
8. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
9. Zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym (dotyczących reklam napojów alkoholowych, sprzedaży nieletnim i nietrzeźwym, nietrzeźwość w pracy, nielegalna produkcja i handel napojami alkoholowymi).

DZIAŁANIA

Wszystkie działania podejmowane przez Pełnomocnika Burmistrza do spraw Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych mają na celu działalność profilaktyczną skierowaną głównie do młodzieży oraz poradnictwo i wsparcie:

- osób z problemem alkoholowym,
- rodzin z problemem alkoholowym,
- rodzin zagrożonych patologią (problemy wychowawcze) i demoralizacją,
- rodzin o niskim statusie materialnym.

Jako działania przyjmuje się :

1. Szkolenie kadry placówek niosących pomoc rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym.
2. Szkolenie osób zatrudnionych w innych instytucjach mających znajomość problemu alkoholowego w środowisku (członkowie komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pracownicy oświaty, pracownicy OPS, służby zdrowia, policji, sądu itp.),
3. Zwrot kosztów przejazdów uczestnikom szkoleń.
4. Prowadzenie kampanii edukacyjnych na terenie miasta i gminy.
5. Opracowanie i wydanie nowej ulotki informacyjno – edukacyjnej o charakterze profilaktycznym.
6. Udział w kampaniach o zasięgu wojewódzkim i krajowym, ze szczególnym wskazaniem na kampanię Ogólnopolską „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Szkoła bez przemocy” , „Postaw na rodzinę” „Prawda o alkoholu” itp.

7. Współpraca z mediami lokalnymi.
8. Udział w organizowanych programach badawczych .
9. Realizacja w szkołach programów profilaktycznych min. konkursy z nagrodami, wystawy, prezentacje.
10. Organizowanie wyjazdów dzieci i młodzieży na spektakle edukacyjno – profilaktyczne.
11. Finansowanie spektakli, programów profilaktycznych, koncertów, warsztatów itp.
12. Współdziałanie w akcjach profilaktycznych.
13. Doposażenie Punktu Konsultacyjnego w materiały, sprzęt i meble biurowe.
14. Kontynuowanie dyżurów w Punkcie Konsultacyjnym osób spoza Komisji za wynagrodzeniem.
15. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy finansowej, psychospołecznej i prawnej :
  - zwrot kosztów przejazdu osobom leczącym się w Poradni Odwykowej w Zawierciu,
  - zwrot kosztów przejazdu osobom współzależnym od alkoholu,
  - częściowe sfinansowanie osobom i członkom rodzin pobytu na obozach profilaktycznych i koloniach, zlotach abstynenckich itp.,
  - zwrot kosztów przejazdu osobom skierowanym na leczenie w systemie leczenia stacjonarnego i systemie leczenia niestacjonarnego,
  - przeprowadzenie terapii rodzinnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.
16. Systematyczna prenumerata czasopism poświęconych problematyce alkoholizmu (możliwość przekazania innym instytucjom).
17. Systematyczne wyposażanie Punktu „A” w literaturę fachową i materiały edukacyjne.
18. Systematyczna współpraca z Pełnomocnikiem ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta Zawiercie, Poradnią Odwykową, Klubem AA „Przystań”, z placówkami Oświatowymi, OPS, Policja, Sąd Rejonowy, Prokuratura, Służba Zdrowia, MGOK w Ogrodzieńcu, Zespół Interdyscyplinarny.
19. Utrzymanie i systematyczne wyposażanie świetlic środowiskowych :
  - utrzymanie zatrudnienia pracowników w świetlicach środowiskowych,
  - pomoc w realizacji zajęć profilaktycznych i wpływ na rodzaj zajęć,
  - nawiązanie współpracy ze świetlicami w Gminie Ogrodzieniec,
  - organizowanie wycieczek, wyjazdów oraz imprez i uroczystości kulturalnych,
  - zakup sprzętu i materiałów piśmiennych,
  - prenumerata czasopism np. „Cudaczek” itp,
  - doposażenie podręcznej biblioteczki o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym,
  - finansowanie posiłków uczestnikom zajęć w świetlicy,
  - przeprowadzanie odpłatnych prelekcji, szkoleń lub udzielanie porad dot. uzależnień, przemocy domowej dla dzieci i ich rodziców,
  - organizowanie imprez okolicznościowych np. spotkanie opłatkowe, wielkanocne, mikołajki, andrzejki, wyjścia do kina itp.,
  - cykliczny (systematyczny) udział w Przeglądzie Kulturalnym Świetlic Środowiskowych,
  - przeniesienie świetlicy do innego lokalu, w miarę posiadanych środków finansowych wyremontowanie lokalu na działalność świetlicy,
  - próba pozyskiwania środków zewnętrznych na działalność świetlic
20. Udzielanie dotacji organizacjom prowadzącym działania profilaktyczne, współdziałających z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ogrodzieńcu (Poradnia Odwykowa, Klub AA „Przystań”, Policja, Sąd Rejonowy w Zawierciu, kluby sportowe, szkoły, poradnie specjalistyczne, placówki kulturalno – oświatowe, policja, PCPR organizacje pozarządowe).
21. Zorganizowanie i sfinansowanie wycieczki letniej i wycieczek z elementami profilaktyki alkoholowej dla dzieci z rodzin zagrożonych patologią oraz o niskim statusie materialnym.
22. Dofinansowanie realizacji zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, opartych na zwiększonej aktywności fizycznej.
23. Współfinansowanie działań profilaktycznych realizowanych w Miejsko – Gminnym Ośrodku Kultury w Ogrodzieńcu.
24. Zmotywowanie placówek oświatowych do baczniejszej obserwacji środowiska zagrożonego patologią.
25. Rozszerzyć profilaktykę w szkołach poprzez szkolenie tematyczne dla nauczycieli przeprowadzone przez specjalistę.
26. Zwiększenie współpracy z instytucjami np. Policją, Dom Kultury, OPS, Zespół Interdyscyplinarny odnośnie spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież oraz usprawnienie przepływu informacji.

27. Prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów dotyczących uzależnień, szczególnie w środowisku dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych na terenie miasta i gminy.
28. Lustracje placówek handlowych i gastronomicznych – zwiększenie częstotliwości kontroli .
29. Zlecenie opinii i opinii uzupełniającej o stopniu uzależnienia od alkoholu biegłemu psychologowi oraz biegłemu psychiatrze.
30. Opłaty telefoniczne.
31. Opłaty sądowe i prokuratorskie
32. Opłaty za pobyt osób w stanie nietrzeźwości z terenu Miasta i Gminy Ogrodzieniec w izbie wytrzeźwień.
33. Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi z terenu Gminy; współudział w akcjach profilaktycznych ; propozycje działań skierowanych do młodzieży ; organizowanie konkursów.
34. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym w Ogrodzieńcu.
35. Opieka autorska na oprogramowanie – koncesje alkoholowe.

ŚRODKI

1. Rada Miejska w Ogrodzieńcu zapewnia w budżecie gminy środki na realizację zadań programu.
2. Koordynację i bieżące nadzorowanie zadań wynikających z Programu powierza się Pełnomocnikowi Burmistrza do spraw Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który ponadto opracowuje preliminarz wydatków na działalność profilaktyczną, projekt programu oraz projekt sprawozdania z jego realizacji i przekłada go Burmistrzowi Miasta i Gminy Ogrodzieniec.
3. Środki na realizację Gminnego Programu pochodzą :
  - ze środków budżetu gminy przeznaczonych na realizację zadań własnych gminy
  - ze środków dodatkowych pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu.
4. Środki finansowe zaplanowane na rok bieżący niewykorzystane przenieść na rok następny.
5. Wsparcie finansowe ze środków Komisji dla instytucji współpracujących z Komisją.

ZASADY WYNAGRODZENIA DLA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W OGRODZIEŃCU

Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie za udział w jej posiedzeniach i wyjazdach w celu lustracji placówek handlowych i gastronomicznych.

Wysokość wynagrodzenia przysługuje :

- przewodniczącej komisji 200,00 zł.
- sekretarzowi komisji 150,00 zł.
- członkom komisji 150,00 zł.

KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Burmistrz Miasta i Gminy sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.
2. Pełnomocnik z przewodniczącym komisji przedstawi Burmistrzowi sprawozdanie z realizacji zadań programu.